

TEMAT NUMERU

DOM PRZYJAZNY
ALERGIKOWI

■ Ściany i podłogi

Małgorzata Cuch

Do domu alergika warto z rozważą dobierać wykończenie ścian i podłóg, żeby tynku dekoracyjnego nie trzeba było przerabiać na gładki, a puszystych wykładzin zastępować parkietem lub płytkami, by ułatwić walkę z kurzem.

Zdrowo i czysto

fol. Barlinek

W domu alergika niepożądany jest kurz i z tego powodu niewskazane są dywany, wykładziny dywanowe czy tynki fakturowe, na których osadza się łatwiej i z których trudno go usunąć. Niestety, **nawet systematyczne sprzątanie na niewielkiej powierzchni nie będzie wolny od substancji uczulających.** Już na etapie budowy i wykańczania trzeba zwrócić na to uwagę, wybierając na ściany i podłogi odpowiednie, zdrowe materiały. Ważne jest, jakie substancje one zawierają.

Za materiały bezpieczne dla alergików uważa się: drewno, korek, kamień, szkło i płytki ceramiczne. Trzeba jednak pamiętać, że substancje chemiczne są częścią składową nie tylko materiałów wykończeniowych, ale i preparatów przeznaczonych do ich mocowania lub konserwacji.

Szkodliwe dla alergików mogą być nie tylko związki chemiczne, lecz także substancje i materiały organiczne (np. terpentyna, kalafonia

i oleje roślinne – naturalne substancje stosowane do produkcji wosków i olejów do drewna).

Niektóre substancje mogą być drażniące, szkodliwe przez jakiś czas, inne stale. Substancje drażniące w stanie stałym na ogół są bezpieczne, natomiast rozpuszczone mogą uwalniać toksyczne gazy, które są szkodliwe nie tylko dla alergików (mogą reagować na związki chemiczne zawarte w materiałach budowlanych i wykończeniowych przy każdym kontakcie z nimi).

Zbudowanie domu przyjaznego dla alergika jest coraz łatwiejsze; materiałom stawia się coraz wyższe wymagania w kwestii bezpieczeństwa dla zdrowia, ponadto z roku na rok wiadomo więcej na temat tego, które związki mogą szkodzić uczuleniowcom.

Producenci są zobligowani do zamieszczania na produktach ostrzeżeń, często też rekomendują swoje wyroby jako bezpieczne.

Co na podłogę...

Podłoga w domu alergika powinna być gładka, wtedy nie będzie do niej przywierał kurz i brud, będzie też łatwa do mycia. A skoro ma być często myta, musi być także odporna na zmywanie – najskuteczniejszy sposób na usunięcie kurzu. Do wyboru są następujące materiały: deski podłogowe, parkiet, panele, płytki korkowe, płytki ceramiczne i kamienne, wykładziny elastyczne i dywanowe.

Deski podłogowe i parkiet

Drewno jest uważane za materiał bezpieczny dla alergików, groźne mogą być jednak substancje, którymi bywa pokrywane. Jeśli jednak posadzka drewniana nie jest zabezpieczona lakierem czy woskiem, szybko traci piękny wygląd, bo łatwo wnika w nią brud.

Dawniej używano trwałych, dwuskładnikowych lakierów epoksydowych, obecnie stosuje się lakiery wodorocieńczone

Ściany i podłogi w domu alergika powinny być gładkie, by nie osadzał się na nich kurz i by łatwo je było czyścić także na mokro

(np. poliuretanowo-akrylowe), bezpieczne dla alergików.

Panele

Są odporne na wycieranie na mokro (szczególnie panele laminowane), można więc sprzątać pomieszczenia bez wzbijania kurzu.

Oprócz drewnianych są także panele z korka i z materiałów drewnopochodnych: te ostatnie mogą zawierać formaldehyd.

Montaż paneli jest mniej pracochłonny niż parkietu, układa się je szybko, niektóre można łączyć na zatrzaskujące się pióra i wpusty bez używania klejów. Umożliwia to użytkowanie podłogi zaraz po ułożeniu, a nawet demontaż i ponowne ułożenie paneli w innym pomieszczeniu.

Płytki korkowe

Korek to naturalny materiał, odporny na wilgoć, grzyby, pleśń i inne mikroorganizmy, a ponadto nie elektryzuje się, dzięki czemu nie przyciąga kurzu. Pokrywany jest fabrycznie lakierem lub woskiem, dlatego posadzkę można ścierać na mokro.

Podłoga z korka jest przyjemna w dotyku i ciepła, nawet bez ogrzewania podłogowego (w przeciwieństwie do płytek kamiennych lub ceramicznych). Wbrew powszechnemu wyobrażeniu, posadzki z korka są bardzo twarde, a jednocześnie elastyczne (grube płytki korkowe są twardsze od parkietów z gatunków drewna uznawanych za bardzo twarde). Posadzki z korka nie uszkodzi chodzenie w butach na szpilkach, ponieważ jest ona sprężysta i odporna na miejscowy nacisk. Elementy łączy się na zatrzask albo przykleja do podłoża (wtedy korek wygłusza odgłos kroków). Podłogę można użytkować zaraz po montażu.

Płytki ceramiczne i kamienne

Posadzkę z płytek ceramicznych lub z kamienia nietrudno utrzymać w czystości, bo łatwo się ją myje. Spoiny między płytkami dobrze jest zabezpieczyć specjalnymi preparatami, które chronią przed wnikaniem wilgoci i mają działanie grzybobójcze (podczas mycia posadzki ulegają bowiem zawilgoceniu).

Podłoga z płytek ceramicznych lub kamiennych będzie zimna, chyba że ułożymy pod nią ogrzewanie podłogowe.

Wykładziny elastyczne

Wykładziny z linoleum uznaje się za najbardziej higieniczne: są gładkie i nie przywierają do nich zanieczyszczenia, ponieważ linoleum się nie elektryzuje. Produkowane jest z oleju lnianego, mączki drzewnej, żywic naturalnych i wapieni, a barwione pigmentami. Materiał ten jest trwały i ciepły w dotyku.

Wykładziny winylowe (z PVC) nie chłoną kurzu, łatwo je także utrzymać w czystości, ścierając na mokro. Kojarszone są najczęściej z kuchnią i przedpokojem, choć nadają się również do pozostałych pomieszczeń. Wykładziny winylowe należą do nieco zapomnianych materiałów, które znów stają się popularne. Produkowane są w różnych wzorach – niektóre doskonale imitują parkiet drewniany lub posadzkę z kamienia.

Wykładziny dywanowe

Osoby uczulone na roztocza (odchody roztoczy są bardzo silnym alergenem) nie powinni układać na posadzkach dywanów ani wykładzin dywanowych, bo łatwo gromadzi się w nich kurz, który sprzyja rozwojowi roztoczy. Najlepiej pozostawić gładką posadzkę, którą łatwo umyć.

Wykładzina dywanowa jest niedroga i często stosowana jako tymczasowe wykończenie podłóg, przed ułożeniem parkietu czy desek. Ponadto wykładziny z włókien sztucznych wyjątkowo dobrze przyjmują barwniki, więc wyróżniają się bogatą i nasyconą kolorystyką. Jeśli więc w domu alergika ma znaleźć się wykładzina dywanowa, powinna być wykonana z tworzyw sztucznych. Naturalne włókna (na przykład wełna) są nośnikami alergenów. Niewskazane

Wykładziny elastyczne łatwo utrzymać w czystości, jednak nowo zakupione mają mocny zapach, który może być drażniący

foto: Gerflor

foto: DUT

Posadzek z paneli nie trzeba lakierować, ponieważ panele wykańczane są fabrycznie

foto: Opoczno

Posadzki ceramiczne, polecane do domu alergika, są odpowiednie nie tylko do kuchni czy łazienki, świetnie mogą prezentować się także w salonie

foto: Komfort

Wykładziny dywanowe trzeba systematycznie i dokładnie czyścić. Najlepiej używać odkurzacza o bardzo dużej sile ssącej

Najlepsze dla alergików są tapety papierowe o gładkiej powierzchni, które można przecierać wilgotną szmatką

fol. Decodore

W domu alergika najlepiej stosować farby wodorocieńczone, ponieważ nie emitują one intensywnego zapachu

fol. Nobiles

są wykładziny poliestrowe na pianie – mogą zawierać formaldehyd, który ulatnia się jeszcze przez kilka miesięcy od ułożenia wykładziny.

Dla alergików groźne są odchody roztoczy, dlatego pokrycie wykładziny środkiem, któ-

ry niszczy tylko mikroorganizmy, nie zawsze będzie skuteczne. Można kupić wykładziny fabrycznie pokryte specjalną powłoką, dzięki której kurz i roztocza nie wnikają w głąb wykładziny i łatwiej je usunąć. Zabezpiecza ona także przed szybkim wnikaniem wylanego soku czy herbaty do wnętrza włókien. Powłoka ta ściiera się z czasem, ale można ją odnowić dostępnymi w sklepach preparatami.

Wykładziny lepiej trzepać na dworze, a nie odkurzać w domu. Jeśli jednak nie jest to możliwe, dobrze jest stosować odkurzacze z funkcją trzepania i prania, które także filtrują powietrze, na przykład za pomocą filtra HEPA. **Jeszcze lepszym rozwiązaniem jest od-**

kurzacz centralny, który wyrzuca zanieczysz-
czone powietrze poza budynek, dzięki czemu nie wzbija kurzu w sprzątanym wnętrzu (można do niego dokupić końcówki do zbierania kurzu ze wszystkich powierzchni, nawet nietypowych dla tradycyjnego odkurzacza).

Do prania wykładzin czy dywanów nie należy używać dużej ilości wody, ponieważ zwiększenie ich wilgotności sprzyja rozwojowi roztoczy i pleśni.

Jeśli w pokoju alergika z jakiegoś powodu musi być dywan, powinien być jak najmniejszy, ale najlepiej zastąpić go niewielkimi chodnikami, które będzie można prać w pralce.

...a co na ścianę

Ściany w domu alergika powinny być przede wszystkim gładkie, by nie osadzał się na nich kurz i by łatwo je było czyścić – także na mokro, gdy zajdzie potrzeba. Nie zaleca się stosować dekoracyjnych tynków fakturowych.

Farby

Do malowania ścian w pomieszczeniach stosuje się najczęściej **farby emulsyjne**. **Większość obecnie produkowanych farb do malowania wewnątrz to farby wodorocień-**
czalne, bez agresywnych rozpuszczalników,
a więc bezpieczne dla alergików, bo rozpuszczalnikiem takich farb jest woda.

Wodorocieńczone emulsje produkuje się na bazie akrylu, winylu lub lateksu. Tworzą

bardzo trwałą powłokę, która jest odporna na zmywanie z dodatkiem łagodnych środków czyszczących. Ponadto cechuje je paroprzepuszczalność, dzięki której wchłanianie i oddawanie przez ściany wilgoci nie jest utrudnione. Farby wodorocieńczone szybko schną, zatem niedługo emitują szkodliwe substancje chemiczne, jeśli w ogóle takowe zawierają (najlepiej jednak świeżo pomalowane pomieszczenia intensywnie wietrzyć przez 48 godzin). Farby te nakłada się w prosty sposób, a narzędzia użyte do malowania łatwo się myje.

Alternatywą dla wyżej wymienionych farb są coraz rzadziej stosowane **farby krzemianowe** lub **silikonowe**. Do produkcji farb krzemianowych stosuje się głównie substancje naturalne, jednak ściana nimi pomalowana jest nierówna i łatwiej osadza się na niej kurz.

W domu alergika trzeba zrezygnować z **farb strukturalnych** z dekoracyjną fakturą, ponieważ na nierównej ścianie łatwiej osadza się kurz.

Producenci starają się zmniejszyć zawartość substancji uczulających w farbach: efektem takich starań są farby oznaczone **znakiem Polskiego Towarzystwa Alergologicznego lub Znakiem Bezpieczeństwa E**. Farby o zmniejszonej zawartości alergenów produkowane w Niemczech i Skandynawii sygnowane są **znakiem Błękitnego Anioła**, choć alergik

Do posadzek z drewna lub korka lepsze są lakiery wodorocieńczone (np. poliuretanowo-akrylowe), które nie wydzielają szkodliwych oparów ani drażniącego zapachu nawet podczas malowania

Znamy ponad 40 000 związków, które mogą wywołać reakcje alergiczne. Część z nich to związki chemiczne będące składnikami materiałów budowlanych i wykończeniowych

może być uczulony niemal na każdą substancję i nawet te oznaczenia nie dają stu-procentowej gwarancji, że farba nie wywoła objawów uczulenia.

Tapety

Mają wiele zalet: tapetowanie jest wprawdzie nieco droższe od malowania ścian, ale umożliwia ukrycie niewielkich uszkodzeń tynku, a tapety w duże wzory pozwalają ukryć drobne nierówności ścian, ponadto tapety zmywalne zabezpieczają ścianę przed zabrudzeniami.

Dawniej stosowane materiały i techniki klejenia sprawiały, że pokrycie ścian tapetami sprzyjało rozwojowi grzybów i pleśni. Obecnie osoby skłonne do uczuleń nie muszą rezygnować z tapet w swoim domu. Współczesne tapety są trwalsze i odporniejsze na wilgoć. Cienka powłoka ochronna umożliwia ich delikatne zmywanie.

Tapety winylowe cechuje duża odporność na szorowanie; przeznaczone są do kuchni i łazienek, ale emitują silny zapach, dlatego nie są polecane dla alergików.

W tapetach nie powinno być żadnych uszkodzeń, a przyklejając należy je bardzo starannie (pod niewłaściwie przyklejoną tapetą mogą rozwijać się drobnoustroje, zwłaszcza jeśli w pomieszczeniu jest duża wilgotność). Tapety mogą być nasączone preparatem uniemożliwiającym rozwój bakterii i grzybów, a kleje do tapet bywają wzbogacone substancjami o właściwościach grzybobójczych oraz hamujących rozwój pleśni.

Drewno

Alternatywą dla tapet w domu alergika przez ostatnie lata była boazeria. Wykonana z naturalnego drewna wymaga polakierowania, aby można ją było wycierać na mokro.

Najlepiej zrezygnować ze ścian pokrytych materiałami drewnopochodnymi. Boazerie ze sklejek, fornirowanych płyt wiórowych lub płyt pilśniowych zawierają często kleje wydzielające formaldehyd i inne substancje szkodliwe nie tylko dla alergików.

Korek

Alternatywą dla boazerii są płyty i tapety korkowe. Dzięki właściwościom antystatycznym korek nie sprzyja osiadaniu kurzu, ponadto nie wchłania wilgoci i jest odporny na rozwój mikroorganizmów, grzybów oraz pleśni. Porowatość korka umożliwia oddychanie ścian. Oprócz tego materiał ten doskonale wygłusza pomieszczenia.

Ściany pokryte korkiem można czyścić na mokro, zazwyczaj są bowiem fabrycznie pokryte lakierem lub woskiem (okładziny nie-lakierowane w razie zaplaminienia przeciera się szmatką zmoczoną w lekko kwaśnym roztworze octu lub cytryny).

Płytki ceramiczne i kamienne

Spełniają wszystkie wymagania bezpieczeństwa dla alergików (nawet zaprawy, na które się je mocuje, są po wyschnięciu całkowicie neutralne). Powierzchnia z płytek jest bardzo trwała, odporna na szorowanie i działanie detergentów. Płytki stosuje się głównie w kuchniach, łazienkach i w pomieszczeniach gospodarczych (pokojach dziennych niekiedy obudowuje się nimi kominki). Jeśli zdecydujemy się wykończyć nimi podszkłę w salonie, warto zamontować również ogrzewanie podłogowe. ■

INFO RYNEK - Ile kosztują materiały wykończeniowe?

POSADZKI

parkiet

Wiśniewski, Parkiet jesion kolor
cena: 112 zł/m² (kl. 1),
95 zł/m² (kl. 1),
69 zł/m² (kl. 1)

terakota

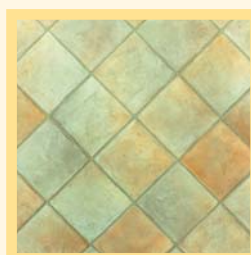
Ceramika Trio (Opoczno),
Kwadra brąz
cena: 51 zł/m²

gres

Unlimit/Ceramstic, Chuuk
cena: 84 zł/m²

kamień – piaskowiec

Kimar Pro Art
cena: 257 zł/m²

wykładzina z PVC

Praktiker, Seville (kafle skośne)
cena: 16,99 zł/m²

panele laminowane
klasa ścieralności: AC3
Praktiker, Dąb castle
cena: 36,99 zł/m²

parkiet

Prodexpol, Parkiet dąb
cena: 121 zł/m² (kl. 1),
96 zł/m² (klasa 2),
60 zł/m² (klasa 3)

ŚCIANY

tapety na fizeolinie
Praktiker
cena 34,99 zł/rolka

farba lateksowa
Magnat
cena: od 23,83 zł/l

– ceny brutto –

PRZYDATNE ADRESY

BARLINEK	041 333 11 11	www.barlinek.com.pl
CERAMIKA TRIO	022 780 47 88	www.ceramikatrio.pl
DLH	022 667 44 14	www.dlh.pl
GERFLOR	061 823 34 01	www.gerflor.pl
KAZIMIERZ WIŚNIEWSKI	085 655 64 98	www.klepki.pl
KIMAR PRO ART	022 722 03 62	www.kimarproart.pl
KOMFORT	091 482 20 00	www.komfort.pl

MAGNAT	014 681 11 11	www.sniezka.pl
NOBILES	054 411 43 32	www.nobiles.pl
OPOCZNO	022 320 38 08	www.opoczno.com
PRODEXPOL	022 864 65 35	www.klepka.pl
TARKETT	022 598 08 76	www.tarkett.pl
UNLIMIT/CERAMSTIC	022 886 55 79	www.ceramstic.com.pl